

Perpinyà, Capital de la Cultura Catalana 2008

Sr. Joan Manuel Tresserras, honorable Conseller de Cultura de la Generalitat; Sr. Joan Pau, Batlle de Perpinyà; Sra. Dominique d'Agnello, Regidora de les relacions amb les associacions locals; Sr. Jaume Roure, tinent d'Alcalde; Sr. Xavier Tudela, president de l'organització Capital de la Cultura catalana; amigues i amics de Perpinyà,

Tinc, avui, el gran honor, com a Alcalde de Lleida, ciutat Capital de la Cultura Catalana del passat any 2007, en donar el relleu a la ciutat de Perpinyà, la catalana; com ostenta amb orgull el vostre ajuntament, en la capitalitat cultural per a aquest any 2008.

Un honor i una gran satisfacció en passar l'exercici anual d'aquesta capitalitat a una ciutat, com la vostra, amb la qual Lleida manté lligams des de fa molts anys, de manera més intensa a partir de l'any 2000, en que varem signar un conveni d'amistat entre totes dues ciutats, i amb la qual existeixen un gran nombre de coincidències en la nostra història, així com en les característiques actuals de les nostres dues ciutats.

En efecte, ja en l'edat Mitjana, a mitjans de segle XII, Lleida i Perpinyà rebien les seves cartes de població, per les quals, una i altra ciutat, van gaudir d'extensos privilegis, entre els quals el de poder elegir els cinc cònsols, paers en la terminologia lleidatana –d'aquí el nom de Paeria del nostre Ajuntament- cinc paers, un per cada estament social, que tenien al seu càrrec el govern de la vila.

Si Perpinyà va ser, durant quasi setanta anys, la capital del Regne de Mallorca; Lleida, com escriví el cronista Muntaner, fou, i crec que ho continua essent, la Capital de la Terra Ferma, com Barcelona ho era, i encara ho és en bona mida, en la marina.

L'any 1300, li va ser concedida a Lleida per una butlla papal l'Estudi General, és a dir la universitat, la primera de la Corona d'Aragó. Avui, després de recuperar els ensenyaments universitaris l'any 1968, i des de l'any 1992, Lleida té, novament universitat pròpia. De manera

semblant, l'any 1349, Perpinyà va veure néixer la vostra universitat i recreada l'any 1979, a partir dels ensenyaments establerts vuit anys enrere.

I si Perpinyà, i els territoris catalans del nord dels Pirineus, van veure suprimida la institució de govern autònom de la Generalitat, com a conseqüència del Tractat dels Pirineus signat l'any anterior; Lleida la va perdre l'any 1707, data que hem commemorat durant tot l'any passat, coincidint amb la celebració de la Capitalitat Cultural.

Avui, Perpinyà i Lleida segueixen tenint molts trets en comú. Un és la característica de ciutat frontera, a ran de fronteres polítiques que separen, avui només administrativament, Perpinyà del Principat i Lleida de l'Aragó. Un altre tret que fa semblants les nostres dues ciutats és la seva dimensió intermèdia, amb poblacions a l'entorn dels 130.000 habitants, però que mantenen una gran atracció respecte de les poblacions de municipis veïns fins arribar a una xifra a l'entorn, també en els dos casos, dels 300.000 habitants.

Aquesta característica compartida, fa que **ambdues ciutats ostentin una capitalitat regional que es desplega en el comerç i en l'activitat econòmica en àmbits també coincidents com l'agroalimentari i la tecnologia**. En el cas de Lleida més focalitzat en l'agroindústria i les tecnologies de la informació i el coneixement; mentre que a Perpinyà el focus està en el medi ambient i en les tecnologies de l'energia. Unes activitats complementàries que la Universitat de Lleida i la de Perpinyà Via Domitia, haurien de saber aprofitar.

Moltes ciutats intermèdies d'Europa i d'arreu del món, s'estan organitzant en xarxa. Ara fa justament un any, que Lleida va acollir un seminari europeu de ciutats intermèdies que treballen en xarxa. En aquella oportunitat vaig manifestar la meva creença que les relacions entre ciutats són fonamentals per a que la construcció europea, disposi de bases sòlides. Perpinyà, amb altres catorze ciutat mitjanes de diferents països d'Europa, va participar-hi activament. Aquest és el camí a seguir. Un exemple actual són les col·laboracions en l'àmbit de la Joventut, amb la celebració de la trobada, aquí a Perpinyà, el proper mes de juliol.

També en la cultura la col·laboració ha de ser més intensa, per a nosaltres, molt especialment entre les persones i les institucions que treballem en l'àmbit de la cultura en els

territoris de parla catalana. En un món en el qual la informació i el coneixement són els motors de futur, crec poder afirmar que **la cultura és el capital del segle XXI**.

La qüestió, però, és com podem impulsar la nostra cultura comuna en un món creixement interconnectat, on predominen unes poques llengües, i en el qual les grans metròpolis polaritzen l'activitat creativa en les ciències, les arts i les lletres.

En un estat com França que, amb bon criteri, defensa l'anomenada excepció cultural francesa; crec que també hauríem de defensar, com ho hem de fer a l'altra banda dels Pirineus, una **excepció cultural catalana**. Perquè és aquesta la única manera en poder assegurar la seva existència a mig termini. Perquè si a la natura la biodiversitat és necessària per assegurar la continuació de la vida sobre la terra; a la humanitat la diversitat cultural li és indispensable per assegurar el seu progrés. I perquè, per a tots nosaltres, com passa en moltes altres nacions arreu del món, **la cultura és la identitat de les nacions sense estat**.

La progressiva desaparició de les fronteres, en molts casos, va acompanyada d'una homogeneïtzació cultural. En altres, per contra pot ser útil per defensar-nos d'aquesta homogeneïtzació. És el nostre cas. Les fronteres separen però, i això ho sabem bé els que vivim propers a fronteres polítiques i administratives, també uneixen. I en aquesta unió es genera curiositat i tolerància pel veí i es practica un cosmopolitisme, entès com una actitud oberta a altres cultures. Sempre des de la nostra.

Amb més raó, doncs, dins d'una mateixa cultura separa per fronteres recents, avui pràcticament inexistents, on **la cultura és un potent vincle d'unió entre territoris d'estats fronterers, com el Rosselló i Catalunya**, i, en conseqüència, entre els mateixos estats, que han de saber apreciar els grans avantatges que suposa compartir la mateixa llengua i la mateixa cultura.

És per això que la incorporació de Perpinyà a la Capital Cultural Catalana és una oportunitat per a la vostra ciutat, pel Rosselló, i també per a França, d'aprofundir en el continu cultural amb Catalunya, i treure'n les conseqüències adients, entre les quals la necessitat d'enfortir les relacions entre una i altra banda dels Pirineus, en la direcció de crear una veritable Euroregió,

com proposava el President de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall, i com segueix impulsant el President Montilla.

L'any dedicat a la Capitalitat de la Cultura Catalana te altres importants beneficis per a la ciutat que, cada any d'ençà de 2004, ostenta aquest títol d'honor. La nostra experiència a Lleida, així ho ha posat de manifest. Teníem, en iniciar-se l'any, uns objectius a assolir que han estat aconseguits més enllà de les expectatives inicials.

Dos van ser els objectius plantejats. El primer mobilitzar la nostra societat civil en la realització d'un gran nombre d'activitats culturals, complementàries de les realitzades per les institucions públiques, amb l'Ajuntament en primer lloc, com és natural; amb la finalitat de promoure la participació activa de la ciutadania, no necessàriament implicada de forma directa en el món de la cultura, en aquestes activitats.

Teníem, i seguim tenint, el convenciment que sense la implicació d'un nombre important de ciutadanes i ciutadans en el programa de la Capital Cultural Catalana Lleida 2007, els resultats serien migrats en la seva valoració social, i l'èxit de l'any cultural disminuït. Aquesta consideració, és clar, resulta igualment vàlida per a altres anys i per a altres activitats públiques celebrades a Lleida.

Crec que ho hem aconseguit amb escreix. Fins a 250 diferents entitats de la ciutat de Lleida han fet seva la Capitalitat Cultural, aportant, d'una banda, propostes d'activitats a realitzar, i, d'altra banda, col·laborant com a voluntaris en la seva realització. Hem comptat amb la xifra, gens negligible, de més de 5.000 voluntaris per a aquestes tasques.

La conclusió, doncs, és que la **ciutadania de Lleida ha avançat, notablement, en la seva valoració de la cultura** que es fa en la nostra ciutat.

El segon objectiu plantejat, fou la **projecció exterior de a cultura lleidatana**. Aquesta projecció es va fer en tres direccions. La primera la **difusió cultural en l'àrea metropolitana de Lleida**. Com he dit, Lleida, com Perpinyà, és el centre d'una àmplia àrea urbana per la seva atractivitat en els àmbits del comerç, dels serveis, del treball i de la Universitat.

També en la cultura funciona, cada dia més, l'atractiu de l'oferta cultural que es fa des de la capital. El creixement d'aquesta oferta ha fet incrementar el nombre de visitants i, per tant, contribuir a crear més gruix cultural en aquesta part de Catalunya.

També ha estat important la **projecció cap als territoris de parla catalana**, unida a la seva participació en la programació de la Capital Cultural de Lleida, **especialment pel que fa a manifestacions de cultura popular**, ampliant la xarxa d'intercanvis que es produeixen habitualment en aquest àmbit de la cultura catalana. Han estat milers els visitants provinents dels territoris de parla catalana que han vingut a Lleida durant aquest any de capitalitat cultural per a participar activament en els actes programats o per assistir-hi com a espectadors, fet que ha propiciat una millor coneixença de la nostra ciutat arreu.

També la **projecció internacional** ha estat important. Hi ha contribuït el fet que la Cultura catalana va ser convidada especial a la Fira del Llibre de Frankfurt, on també Lleida va ser present per invitació dels organitzadors de la trobada catalana a la ciutat alemanya. La presència d'escriptors i escriptores de Lleida en els diferents actes organitzats per la delegació catalana a la Fira, així com la d'altres artistes participants en els mateixos, van oferir una bona oportunitat a la Capital de la Cultura Catalana de 2007 per fer-ne la seva presentació en el for cultural més destacat que, cada any, té lloc a Frankfurt.

En conclusió, Lleida Capital de la Cultura Catalana 2007, ha estat un excel·lent catalitzador cultural per a la nostra ciutat i per a la seva projecció exterior com a ciutat. En definitiva, ha suposat un nou punt de partida per anar encara més lluny. Com he dit en altres oportunitats, **Lleida està contribuint, també en la cultura, a la construcció de Catalunya.**

Sr. Alcalde, amigues i amics de Perpinyà us desitjo una bona capitalitat cultural, creadora de més cultura, de més difusió cultural i de més estrets lligams amb totes les ciutats generadores de la nostra cultura, per tal fer-la més rica i més plena.

Moltes mercès,

Àngel Ros i Domingo

Alcalde de Lleida